

Phát huy vai trò trí thức Vĩnh Long

TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI HIỆN NAY

ThS. THÁI VĂN TÀO

TTK. Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Vĩnh Long

Trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước, Đảng, Nhà nước ta đã luôn tạo ra những cơ hội để đội ngũ trí thức lớn mạnh, khẳng định vai trò và tham gia đóng góp tài năng, trí tuệ của mình trên mọi lĩnh vực. Trong hơn 40 năm qua (1975 - 2018), đội ngũ trí thức cả nước nói chung, Vĩnh Long nói riêng đã hình thành và phát triển nhanh về số lượng, nâng lên về chất lượng. Hiện nay, cả nước có khoảng 4,28 triệu người có trình độ từ cao đẳng, đại học trở lên (Theo số liệu Tổng điều tra dân số năm 2009, cả nước có khoảng 3,7 triệu cao đẳng, đại học), trong đó có hơn 24,3 nghìn tiến sỹ, 101 nghìn thạc sỹ và 2,6 triệu đại học. So với năm 1999, đội ngũ này tăng hơn 4,6 lần.

Các vị lãnh đạo Đảng, Chính phủ, Tỉnh ủy, UBND tỉnh tham quan gian trưng bày sản phẩm kết quả nghiên cứu KH&CN của đội ngũ trí thức tỉnh tại Hội nghị Xúc tiến đầu tư tỉnh Vĩnh Long năm 2018

Riêng tỉnh Vĩnh Long, từ sau ngày 30/4/1975 đến nay, đội ngũ trí thức của tỉnh đã tăng hơn 10 lần và đang trở thành nguồn lực đặc biệt quan trọng, tạo nên sức mạnh của địa phương, góp phần tạo nên sức mạnh của vùng cũng như của cả quốc gia trong chiến lược phát triển. Toàn tỉnh hiện có 23 cơ quan chuyên môn khối hành chính nhà nước, 05 đơn vị sự nghiệp thuộc tỉnh, 105 đơn vị sự nghiệp thuộc sở, ngành; có 8 huyện, thành phố, thị xã và 109 xã, phường, thị trấn; tổng số công chức hiện tại là 1.731 người, viên chức là 19.516 người. Tổng số trí thức từ cao đẳng trở lên đã có gần 30 ngàn người, chiếm khoảng 2,9% dân số. Trong đó, chiếm số đông là trí thức thuộc các ngành giáo dục và đào tạo, y tế (chiếm hơn 80%), còn lại là các lĩnh vực khoa học và công nghệ (KH&CN) thuộc các ngành khác. Đã có nhiều trí thức trẻ, trưởng thành sau năm 1975 và đang giữ các cương vị lãnh đạo, quản lý chủ chốt, là những chuyên gia nghiên cứu đầu ngành, tham gia nhiều hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ... trong các cơ quan đảng, nhà nước, quân đội, công an, đoàn thể chính trị xã hội, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp, đơn vị sự nghiệp ở cấp tỉnh, cấp huyện, trong các doanh nghiệp và ở cấp xã.

Nói về những đóng góp của đội ngũ trí thức cho sự phát triển kinh tế - xã hội (KT-XH) của tỉnh trong những năm qua, chúng ta có thể điểm lại một số công việc như:

Thứ nhất, đó là sự đóng góp tích cực vào xây dựng những luận cứ khoa học cho việc hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, góp phần giải đáp những vấn đề thực trạng yêu cầu hoặc mới phát sinh trong sự nghiệp đổi mới. Vừa qua, ngay từ khi chuẩn bị đại hội đảng các cấp, đội ngũ trí thức trong tỉnh đã được mời tham gia xây dựng, đóng góp ý kiến cho các văn kiện đại hội (thời kỳ 2015 - 2020). Trong các quy hoạch, chương trình, dự án quan trọng của tỉnh, ngành,

huyện, đội ngũ trí thức được đặt hàng, mời tham gia tư vấn, phản biện độc lập hoặc lấy ý kiến. Trong đó, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật (KH&KT) tỉnh đã được UBND tỉnh giao nhiệm vụ tư vấn, phản biện các nhiệm vụ như: Dự án Quy hoạch tổng thể phát triển KT-XH huyện Vũng Liêm đến 2020, tầm nhìn 2030; Dự án Quy hoạch tổng thể phát triển KT-XH huyện Mang Thít đến 2020, tầm nhìn 2030; Dự án Quy hoạch phát triển ngành y tế tỉnh Vĩnh Long đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030; Dự án Quy hoạch xây dựng thủy lợi tỉnh Vĩnh Long đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030; Dự án Xây dựng hệ thống thông tin tổng hợp về quản lý các dự án đầu tư xây dựng cơ bản phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành của UBND tỉnh. Tham gia đóng góp Dự án Xây dựng khu nông nghiệp công nghệ cao và Báo cáo điều chỉnh Quy hoạch tổng thể phát triển KT-XH tỉnh Vĩnh Long đến năm 2020, tầm nhìn 2030; dự thảo chương trình hiệp thương phối hợp thống nhất thực hiện cuộc vận động toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh. Tham gia đóng góp Đề án Tái cơ cấu lại kinh tế gắn với chuyển đổi mô hình tăng trưởng theo hướng nâng cao chất lượng, hiệu quả và năng lực cạnh tranh của tỉnh Vĩnh Long giai đoạn 2016 - 2020, tầm nhìn 2030. Quy hoạch xây dựng tỉnh Vĩnh Long 2020 - 2030, Phát triển KH&CN tỉnh Vĩnh Long, giai đoạn 2016 - 2020, tầm nhìn đến năm 2030"... Cùng với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức đoàn thể chính trị xã hội khác, trí thức trong hệ thống Liên hiệp các Hội KH&KT tỉnh đã tham gia các hoạt động giám sát nhân dân về việc thực thi pháp luật trong các hoạt động kinh doanh được phẩm và vật tư y tế, trong sản xuất, chế biến, an toàn vệ sinh thực phẩm, trong hoạt động nghiên cứu và triển khai các nhiệm vụ KH&CN, trong hoạt động giáo dục và dạy nghề, trong khai thác tài nguyên và bảo vệ môi trường...

Thứ hai, đội ngũ trí thức của tỉnh nhà đã trực tiếp tham gia đào tạo nguồn nhân lực, nâng cao dân trí và bồi dưỡng nhân tài; trực tiếp thực hiện, tham gia các chương trình, đề tài, dự án KH&CN để sáng tạo những giá trị khoa học về tư tưởng, nghệ thuật, nhiều sản phẩm chất lượng cao, có sức cạnh tranh; từng bước nâng cao trình độ KH&CN của tỉnh nói riêng và đất nước nói chung vươn lên tiếp cận với trình độ của khu vực và thế giới.

Theo số liệu thống kê của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, trong 5 năm gần đây, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức tỉnh đã có 4.286 người được đào tạo về lý luận chính trị, 2.383 người được đào tạo về chuyên môn nghiệp vụ, với trình độ từ cao đẳng, đại học. Đặc biệt là đào tạo các chương trình sau đại học đã có trên 1.000 người, đồng thời, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ trên 33.000 lượt công chức, viên chức, tăng gấp 10 lần so giai đoạn 5 năm trước. Hiện nay, đội ngũ trí thức toàn tỉnh hiện có 24.808 người, trong đó, trên 60 tiến sĩ và trên 1.200 thạc sĩ đang làm việc, công tác trong các cơ quan Đảng, Nhà nước, khu vực sự nghiệp và sản xuất, kinh doanh do Nhà nước quản lý. Riêng các trường cao đẳng, trung cấp trên địa bàn có 100% cán bộ quản lý đạt trình độ từ đại học trở lên, trong đó, cán bộ quản lý các khoa đào tạo và ban giám hiệu các trường có trình độ thạc sĩ trở lên đạt trên 78%. Giảng viên các trường cao đẳng có trình độ thạc sĩ trở lên đạt trên 46%, trong đó, giảng viên đạt trình độ tiến sĩ 0,47%; giảng viên các trường đại học trên địa bàn tỉnh có trình độ thạc sĩ trở lên đạt 73,13%, trong đó, trình độ tiến sĩ 12,13%. Số sinh viên tỉnh Vĩnh Long đang theo học trên địa bàn cả nước hiện nay là trên 21.000 em. Cán bộ, viên chức hệ giáo dục phổ thông toàn tỉnh là 15.239 người; có 99,99% đạt chuẩn và trong đó có 62,68% trên chuẩn. Về lĩnh vực y tế, toàn ngành y

tế của tỉnh có 3.562 công chức, viên chức, trong đó có 714 bác sĩ (01 tiến sĩ, 46 chuyên khoa II, 12 thạc sĩ, 257 chuyên khoa I). Đội ngũ trí thức của ngành đã góp phần đảm bảo phục vụ công tác chăm sóc sức khỏe người dân; nhiều cơ sở y tế trong tỉnh đã đổi mới trang thiết bị và nâng cao chất lượng phục vụ, cũng như đảm bảo tốt vấn đề an sinh xã hội trên địa bàn tỉnh. Về lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch, thời gian 5 năm gần đây, đã đào tạo bổ sung cho ngành được 1 tiến sĩ, 24 thạc sĩ... Đào tạo huấn luyện viên trên 40 người và trên 50 trọng tài các cấp; số vận động viên trẻ qua đào tạo trên 140, vận động viên năng khiếu là trên 300.

Thứ ba, đội ngũ trí thức của tỉnh nhà tham gia ngày càng nhiều vào công tác lãnh đạo, quản lý, đã phát huy tốt vai trò và khả năng chuyên môn, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng, trình độ quản lý của Nhà nước, nhất là ngày càng có nhiều trí thức trong lĩnh vực quốc phòng, an ninh là lực lượng nòng cốt xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. Nhiều trí thức trẻ của tỉnh đã được đào tạo chuyên sâu, đặc biệt trong các năm gần đây đã có trên 200 người được tỉnh đưa đi đào tạo và tốt nghiệp sau đại học ở các trường trong nước và nước ngoài, số cán bộ trí thức này đã được Tỉnh ủy, UBND tỉnh bố trí, phân công công tác tại các sở, ngành, các địa phương, đội ngũ này đang ngày càng thể hiện tính năng động, sáng tạo, thích ứng nhanh với kinh tế thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế. Bên cạnh đó, đội ngũ trí thức đang làm việc và công tác ngoài tỉnh, có tình cảm và gắn bó với tỉnh vẫn luôn hướng về quê hương và có mong muốn được tham gia, góp phần vào các công việc, các hoạt động nghiên cứu, giảng dạy, phát triển KT-XH và trong nhiều lĩnh vực khác. Những đóng góp đó đang góp phần thiết

thực vào sự nghiệp phát triển của địa phương. Ngoài ra, trong quá trình đổi mới, phát triển và hội nhập, đội ngũ trí thức trong tỉnh còn có nhiều đóng góp ở cấp độ tham gia tư vấn các Hội đồng KH&CN của tỉnh, tham dự các hội thảo, hội nghị khoa học trong nước và quốc tế, thông qua các hoạt động tư vấn, phản biện, cung cấp luận cứ khoa học đối với các quy hoạch, đề án, chương trình, kế hoạch hành động của lãnh đạo Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh và các ngành... Từ đó, đề xuất nhiều ý tưởng và nêu lên nhiều giải pháp giúp lãnh đạo tỉnh, các sở, ngành, địa phương có những quyết định chính xác trong quá trình lãnh, chỉ đạo... Đặc biệt, các nhà khoa học tham gia trực tiếp xem xét và cho ý kiến trong quá trình triển khai thực hiện nhiệm vụ KH&CN của tỉnh, tổng số trí thức tham gia lên đến hàng trăm lượt, như tham gia các Hội đồng tư vấn KH&CN, Hội đồng thẩm định, đánh giá trong xác định, tuyển chọn, xét chọn cũng như tổng kết, đánh giá, nghiệm thu các nhiệm vụ KH&CN... tham gia tư vấn phản biện và giám định xã hội các dự án quy hoạch phát triển của tỉnh đạt kết quả tốt. Ngoài ra, đội ngũ cán bộ khoa học và trí thức của tỉnh còn được cấp ủy, chính quyền mời tham gia làm thành viên các hội đồng, ban chỉ đạo do Tỉnh ủy, huyện ủy, UBND tỉnh, UBND huyện và các ngành tỉnh thành lập như: Hội đồng xác định nhiệm vụ, hội đồng thẩm định và nghiệm thu các nhiệm vụ KH&CN; hội đồng tư vấn, phản biện các đề tài, dự án, đề án quy hoạch phát triển KT-XH của tỉnh, quy hoạch ngành... Nhiều trí thức đã góp nhiều ý kiến xác đáng, cung cấp thêm luận cứ khoa học giúp các hội đồng, ban chỉ đạo tỉnh, huyện xem xét trước khi đưa ra quyết định.

Nhìn chung, công tác xây dựng, phát triển và sử dụng đội ngũ trí thức của các cấp ủy đảng và chính quyền trong những năm qua đã thể hiện sự coi trọng vị trí, vai trò của trí thức, bước đầu tạo điều kiện

thuận lợi để đội ngũ trí thức của tỉnh nói chung và trí thức tham gia các hội KH&KT nói riêng được cống hiến ngày càng nhiều, trên tất cả các lĩnh vực KT-XH của tỉnh. Riêng đội ngũ trí thức hoạt động trong lĩnh vực KH&CN đã và đang hỗ trợ đắc lực cho quá trình công nghiệp hoá - hiện đại hoá, nền sản xuất theo hướng hội nhập kinh tế quốc tế và phát triển bền vững, từng bước tiếp cận và xây dựng nền tảng vững chắc cho Cách mạng công nghiệp 4.0 của Vĩnh Long trong tương lai. Theo số liệu từ Sở KH&CN Vĩnh Long, hàng năm đội ngũ trí thức của tỉnh đã trực tiếp hoặc tham gia triển khai 15 - 20 nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh và cấp bộ, 60 - 80 nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở, đem lại nhiều kết quả quan trọng góp phần thực hiện tốt các nhiệm vụ phát triển KT-XH của địa phương. Bên cạnh đó, Liên hiệp các Hội KH&KT đã chủ trì phối hợp với các ngành liên quan như Sở KH&CN, Liên đoàn Lao động tỉnh, Tỉnh đoàn TNCS Hồ Chí Minh, các sở, ngành và các địa phương quy tụ đội ngũ trí thức tham gia Hội thi Sáng tạo kỹ thuật Trần Đại Nghĩa, qua đó thúc đẩy phong trào lao động sáng tạo của các tổ chức và cá nhân trong tỉnh, góp phần mang lại nhiều giải pháp có tính ứng dụng cao vào thực tiễn, phục vụ có hiệu quả sự nghiệp phát triển KH&CN cũng như phát triển KT-XH của tỉnh và cả nước.

Tóm lại, trong thời gian qua, trí thức của Vĩnh Long luôn nêu cao tinh thần học tập, nâng cao trình độ kiến thức và không ngừng tham gia các hoạt động quản lý, nghiên cứu khoa học, giảng dạy, sản xuất, kinh doanh, chăm sóc sức khỏe nhân dân... Nói chung, trí thức Vĩnh Long luôn góp mặt và cống hiến trên tất cả mọi lĩnh vực lao động, sản xuất và đời sống, tích cực tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giữ vững sự ổn định và phát triển KT-XH của địa phương./.